

KLIMATALLIANSENS PLATTFORM

Den samlade vetenskapen är överens om att livet på jorden är hotat. Vi alla måste inse allvaret, se framåt och sätta planeten i centrum. Det är hög tid att kroka arm - över politiska skillnader, olika trosbekännelser och alla kulturer. Vi kan inte vänta längre. Kraven på förändring måste vara skarpa, långtgående, långsiktiga och omvälvande.

Klimatalliansen utgår från och lyssnar till vetenskapen. Vårt mål är att samla alla goda krafter bland partier, rörelser, företag och andra som värnar om planeten - människans och alla arters hem. En allians för klimatet!

Systemförändring krävs

Utformningen av världens politiska och ekonomiska system förmår idag inte säkra en långsiktig hållbarhet. Industrialism och marknadsekonomi har förvisso frigjort krafter som skapat ett betydande välstånd för många, men marknaden ger inte en lika röst åt alla, ingen röst åt naturen och inte heller en röst åt framtida generationer. Det överordnade målet kan inte längre vara tillväxt. En ekonomisk och politiskt omställning måste till där jordens resurser och vårt välmående sätter gränserna och skapar möjligheterna för ett hållbart liv på jorden. Omställningen är inget val. Den är en nödvändighet.

Många av målen för FN:s Agenda 2030 kommer inte att nås. För att undvika en accelererande klimatkatastrof och kollaps för livsviktiga ekosystem krävs mod, djupgående reformer, nytänkande och ett tätt samarbete mellan alla olika samhällsnivåer och sektorer. De små justeringar som det nationella politiska ledarskapen hittills har genomfört räcker inte alls. Det måste ersättas med stora förändringar av målbild i finanssektorn, energiproduktionen, industrin, transportsektorn, byggandet och jord- och skogsbruket. Samhället måste styras mot en avsevärt lägre konsumtion av resurser som är anpassad efter vår befolkningsmässiga andel av jordens samlade resurser.

Utlys klimatnödläge

Behovet av långsiktighet i samhällets styrning parallellt med en beredskap för systemchocker har aldrig varit större. Statsförvaltningen bör organiseras med människors och ekosystemens välbefinnande i fokus. Kortsiktigt begränsat ekonomiskt tänkande måste brytas till förmån för en organisation grundad på systemsyn och långsiktigt helhetstänkande. De stora ödesfrågorna kan bara lösas om politik och förvaltning frigörs från dagens enspåriga och utpräglade kortsiktighet. Det gäller även forskning och högre utbildning.

För att utveckla en hållbar ekonomi måste vi sätta strikta begränsningar för vår belastning på planeten. Historiskt stora investeringar i klimatomställningen behöver genomföras. För att klara detta måste det finanspolitiska ramverket förändras. Regeringen ska besluta att alla departement och myndigheter ska samarbeta med högsta prioritet på att verkligen uppnå nollutsläpp. I Statsrådsberedningen bör en kvalificerad grupp inrättas, som under statsministerns ledning organiserar och samordnar regeringens insatser. Vi befinner oss i ett planetärt nödläge. Det är hög tid för systemförändring!

Att acceptera verkligheten, tala klarspråk och inse att människan är en del av naturen är utgångspunkter för Klimatalliansens politik för en bättre värld.

Våra 15 krav

1. Skärpa klimatmålen

- Skärp klimatmålen väsentligt och komplettera med en nationell koldioxidbudget som bryts ner på regional och kommunal nivå.
- Särredovisa biogena koldioxidutsläpp och markläckage av metan, lustgas och koldioxid i nationell utsläppsstatistik.

2. Verka för en rättvis omställning

- Balansera negativa effekter för en rättvis omställning med insatser till dem som drabbas av strukturförändringarna.
- Utan rättvisa kommer klimatomställningen att försvåras och försenas. De ekonomiska klyftorna behöver därför minska.
- Avsätt tillräckliga resurser för att stödja glesbygd och storstad som riskerar att påverkas negativt av omställningens effekter.
- Minska konsumtion av resurser genom kortare arbetstider för att inte belasta ekosystem med ökad produktion i ekonomin.

3. Stödja en internationell konvention mot brott mot Naturen

- Stöd aktivt förslaget om ekocid som internationellt brott inom Romstadgan för Internationella brottmålsdomstolen.

4. Bryta kortsiktigheten i ekonomin och nyttja kapaciteten i finansmarknaderna

- Sätt ett direktiv att svenska pensionsfonder ska vara fossilfria inom fyra år.
- Redovisning av investeringar och utlåning till fossila ändamål bör vara obligatoriskt för finanssektorn. Efter år 2030 bör sådan utlåning inte vara tillåten.
- Inför att Exportkreditnämnden godkänner investeringar baserat på deras balansräkning av klimatpåverkan.
- Inför betydande beskattning av finansiering av utvinning och framställning av fossila produkter.
- Etablera och finansiera en klimatbank som underlättar såväl offentliga som privata investeringar i hållbar teknik, produkter och i en resurseffektiv produktion.

- Låt Riksbanken snarare än affärsbankerna skapa merparten av pengarna som cirkulerar, för att stävja ett ökande skuldberg som bara kan betalas av genom en växande ekonomi.
- Minska lånebaserad konsumtion.

5. Mäta rätt saker

- Låt kvalitativa mål kring välfärd och välbefinnande vara styrande – såsom god hälsa, rättvis fördelning, jämställdhet, friska ekosystem och stabilt klimat. Vidareutveckla den svenska regeringens 15 alternativa mätetal från 2017 är en början på att övergå till andra mått på utveckling.
- Samverka med "The Wellbeing Economy Alliance" där Nya Zeeland, Skottland, Wales, Island och Finland har bildat en grupp som strävar efter att hitta alternativa utvecklingsmått och vägar framåt i omställningsarbetet.

6. Minska energianvändningen och påskynda elektrifieringen

- Ge kraftfullt stöd till och inför åtgärder för minskad energianvändning och för energieffektiviseringar på alla plan.
- Öka produktionen av både sol- och vindkraftsbaserad el. Rikta särskilt fokus på havsbaserad kraft.
- Öka skatteavdraget vid investeringar i solpaneler och ändra regelverket som begränsar mikroproducenters produktionsvolym.
- Effektivisera tillståndsprocesserna för etablering av vindkraft, samtidigt som viktiga naturvärden skyddas. Ta bort kommunala vetot mot vindkraftsetablering.
- Låt delar av skatteintäkterna från vindkraftsproduktion tillfalla berörda kommuner och närboende, samt låt skatter från andra råvaruproducerande verksamheter tillfalla platsen där de produceras.
- Öka takten i utbyggnaden av kraftnäten och ge statligt stöd till nya metoder för lagring av kraft och effekt, exempelvis batterier, vätgas och nätlagring.
- Minska fordonsflottan, oavsett drivmedel, då den har en stor belastning på ekosystemen.
- Påskynda fordonsomställningen genom att införa kraftiga stegvisa ekonomiska styrmedel för att fasa ut förbränningsmotorer och fossila bränslen, samt accelerera elektrifieringen. Öka takten i utbyggnaden av laddstolpar och annan infrastruktur för elektrifiering av fordonstrafiken.
- Ökad inblandning av hållbara biobränslen krävs under en övergångsperiod. Skogbaserade biobränslen får endast ha sin bas i avverkningsrester och

skogsindustrins restprodukter, med hänsyn till skogsekosystemets roll i kolbalansen.

- Rusta upp och bygg ut järnvägsnätet.

7. Öka antalet kolsänkor och skydda biologisk mångfald

- Öka kollagret i skogen genom att senarelägga slutavverkningar i skogar utan hög skaderisk.
- Skogar med stort kollager och/eller hög biologisk mångfald såsom fjällnära skogar eller kontinuitetsskogar äldre än 150 respektive 120 år (norr respektive söder om Limes Norrlandicus) ska ej avverkas.
- Öka andelen skog som brukas med hyggesfria metoder för att gynna den biologiska mångfalden, variationen i skogslandskapet och skogens motståndskraft mot klimatförändringar. Begränsa hyggesstorleken inom trakthyggesbruket betydligt.
- Klimatanpassa skogen genom att öka mängden bland- och lövskog.
- Utforma incitament för en ökad andel byggande i trä och större andel långlivade träprodukter från skogsråvaran.
- Återvät och bevara våtmarker. Förbjud brytning av torv.
- Västerhavets och Östersjöns ålgräsängar ska skyddas från muddring och fysisk exploatering.
- Värna djurhållning på naturbetesmarker med hög biologisk mångfald.

8. Utnyttja nya tekniker

- Säkerställ att rekyleffekterna från användningen av teknik inte ökar resurskonsumtion och den totala belastningen på ekosystem.
- Samverka med ny teknik som AI, nanoteknik, bioteknik och kognitiv teknologi för att utveckla nya sätt att möta människors behov. Implementera ett policyramverk för att styra utvecklingen av dessa omvälvande teknologier på ett positivt sätt för samhället.
- Skapa utbildningar för de nya yrken som krävs för omställningen.

9. Minska konsumtionens klimatpåverkan med ekonomiska styrmedel

- Utforma den ekonomiska politiken så att den i högre utsträckning gynnar lokala aktiviteter och skapar företagande som bygger på hållbara värden.
- Slopaskatteundantag för fossila bränslen och genomför snabbt en skattereform med fokus på minskning av utsläppen av växthusgaser.

- Låt intäkterna från lantbrukets dieselskatt återgå till näringen i form av stöd för ett jordbruk som bidrar till kolinlagring och gynnar biologisk mångfald.
- Höj flygskatten kraftigt, så att flyget betalar sina verkliga kostnader, och återbetala enligt modellen "avgift och utdelning", dvs lika mycket till alla.
- Inför regler som i praktiken förbjuder inrikesflyg på sträckor där andra alternativ tar mindre än fyra timmar.
- Prioritera åtgärder som styr konsumtionen till sådan konsumtion som har låg påverkan på natur och klimat, till exempel avgiftsfri eller kraftigt subventionerad kollektivtrafik.
- Förbjud fossilreklam.

10. Driva på för ökad resurseffektivitet och en cirkulär ekonomi

- Driv på övergången från linjära till cirkulära produktions- och affärsmodeller.
- Stimulera alla former av cirkulära materialflöden genom till exempel pant- och skattesystem, och inför begränsningar i utnyttjande av nyutvunna material.
- Inför designkrav som ökar produkters livslängd – inklusive möjligheter att reparera och uppgradera – samt underlättar möjligheterna att återanvända och återvinna ingående material.
- Använd den offentliga upphandlingen systematiskt för att minska utsläppen och resursanvändningen.

11. Fördjupa demokratin med kunskap och engagemang

- Fördjupa och öka takten på demokratisk delaktighet i Sverige under denna snabbt föränderlig tid för att Sveriges klimatomställning ska lyckas.
- Lägg till ett femte statligt syfte med folkbildningen för att öka insikten om hållbarhetskrisen och tillför substantiella medel för ett kunskapslyft med samma syfte.
- Stärk skolans undervisning om relationen mellan människa och natur.
- Inför en obligatorisk grundkurs på gymnasier och högskolor om klimat och biologisk mångfald som en del i alla examina.
- Genomför stora satsningar på kompetensutveckling och vuxenutbildning som tidigt hanterar effekterna av strukturomvandlingen på arbetsmarknaden.
- Skapa medborgarråd för starkare delaktighet och större inflytande med uppgift att ta fram skärpta klimatmål och förslag och policies för att nå dem.

12. Öka tempot i EU:s klimatomställning

- Agera för skärpa EU:s politik för klimatneutralitet, så den uppnås så snabbt som möjligt, men dock senast 2040.
- Inför koldioxidtullar, en skärpning av utsläppshandeln och ett omedelbart stopp för fossila subventioner inom OECD-området.
- Verka kraftfullt inom EU för ett globalt pris på koldioxid.
- Arbeta för en avsevärd ökning av investeringarna i förnybar energi och energieffektivisering inom EU.
- Verka för en ökad beredskap för flyktingmottagande i spåren av klimat- och ekosystemkriserna.

13. Öka klimatstödet till fattiga länder

- Öka stödet till låginkomstländernas klimatomställning och anpassning inom ramen för FN:s Gröna Fond.
- Inför öronmärkt stöd till utvecklingsländer som brukar sina skogar på ett hållbart sätt eller väljer att istället skydda dem.
- Prioritera utbildning av flickor och kvinnor och tillgång till sexuell och reproduktiv hälsa inom ramen av fattigdomsbekämpningen.
- Underlätta för fattiga länder att ställa om genom att stryka statsskulder, så att deras investeringar inte går till räntor och amorteringar. Kravet för att stryka skulderna ska vara investeringar i förnybar energi och annat som gynnar ett hållbart samhälle.

14. Minska matens klimatpåverkan

- Sätta mål för hållbar konsumtion och produktion av livsmedel, som ligger i linje med Parisavtalet. Halvering av Sveriges köttkonsumtion till 2030.
- Inför en klimatskatt på kött, mjölkprodukter och andra animaliska produkter, som beräknas utifrån den koldioxidskatt som redan finns i Sverige. Hälften av intäkterna återförs till svenska jordbrukare, som kompensation för klimatåtgärder, såsom återställande av våtmarker, och till stöd för växtbaserad produktion. Den andra hälften används för sänkning av momsen på frukt, grönsaker, spannmål och baljväxter.
- Inför ekonomiska bidrag som gynnar nationella producenter av växtbaserad mat.
- Ge omställningsstöd för jordbrukare som ställer om till regenerativt och/eller ekologiskt jordbruk, som minimerar utsläppen av växthusgaser.

15. Massivt öka de statliga investeringarna i hållbarhet för att klara omställningen

- Genomför mycket stora statliga investeringar i förnybar energi och teknik som underlättar klimatomställning.

Klimatalliansen behandlar frågan om klimatförändringarna för vad det är: en global katastrof. Inför ett existentiellt hot måste vi agera samlat och lägga höger-vänsterskalan åt sidan.

Ingen av oss har valt att leva i det årtionde då mänskligheten möter sin största utmaning någonsin. Men det gör vi. Det ger oss ett val som definierar oss. Antingen ser vi oss ödmjukt som en del beroende av livet runt oss, eller inte. Antingen väljer vi att fatta beslut som bygger en hållbar värld långsiktigt, eller inte. Antingen formar vi våra liv i nära samarbete med våra medmänniskor för ett högre syfte, eller inte.

Kampen för en hållbar värld är ett val. Med det valet väljer vi inte vilka vi vill vara. Vi visar vilka vi är.